

*

Momichetata se kypeha točno na protivopoložnata chast na plazha. Skoro i te trygnaha sled momchetata, no ne v stroj, a dve po dve, hvanati za ryka, v polurazteglena kolona. Minaha dosami borovata gora, na petdesetina metra ot Herceg, no toj vse pak uslja za mig da razpoznae zhyltoto trepkashto petno na Lininata roklja. Stana ot kamenistija plazh, no malkata Lina Koen beshe skritya ot drugarkite si, a malko po-kysno i ot polegatile borovi klony. Sled decata na plazha ostanaha samo njakolko samotni vyzrastni letovnici i dve-tri semejstva pod sjankata na pitasorite.

Na Herceg zapochna da mu lipsva tozi malyk, pokrit sys sinini, dvojnjk. Useti pochty ljubovna myka ot razdjatalata s nego, onazi taka rjadka i blagorodna nostalgija, smesena s shtastie, che skoro shte se sreshtnat i s bojazyň da ne bi neshto nepredvideno da poprechi na sreshtata. Ne beshe izpitval podobno vylnenie ot osemnajsetgodishen, a sled tova cherupkata na hitra kostenurka se vtvyrdi okonchatelno i stana neprobivaema: zhiveeshe v neja, zashtiten ot podobni vylnenija i vjarvashe, che tova e goljamo predimstvo! V ljubovnija priliv, kojto mu se kachvashe do gyrloto, tyrzhestveno zvyňjaha potynali katedrali. Zabravi za izgnanichestvoto si ot 1974 godina i za neizvestnoto vryshtane. Izchezna i chuvstvoto za vina, koeto doskoro go natiskashe pod lyzhichkata: kolata v chuzhdija garazh, telefonnite nomera, na koito nepremenno trjabvashe da se obadi, neuredenite smetki s "Amerikan ekspres" i samoletnite bileti, koito trjabvashe da vzeme naj-kysno do deveti predi obed, iskaneto za novi metri filmova lenta, tyj kato ekipyt privyrshvashe chuvstvitelnija material - kakvo go zasjagashe vsichko tova sega, kato znaeshe, che sled chas-dva pak shte se vidi v 1947 godina?

Ot samoto nachalo na svojata, po mnenieto na vsichki, uspeshna kariera, raboteshe samo za tova momche ot letovishteto za siraci, s zhelanie edin den da go izmykne ot nishtetata i da mu podari vsichki onezi neshta, za koito na deset godini smytno kopneeshe, bez da znae i sam kak se narichat te i kak trjabva da izglezhdat (e, sega pyk tochno znae!), makar i da predchuvstvashe, che njakyde syshtestvuvat i che bez tjah zhivotyt shte e napravo absoljuten ad. Napredvashe vse poveche v sluzhbata si, spechelvajki ljubovta na milioni zapaleni zriteli, bez njakoj ot tjah da podozira izobshto, che toj vyrshi vsichko samo zaradi edno momche, koeto oshte otdavna beshe prestanalo da raste. Taka izostavashe ot Herceg i vse se smaljavashe, dokato nakraja syvsem se mumificira v trijset i sedem godishno momche s golemi gladni ochi.

V nachaloto, dokato ne se pojavjavashe taka chesto na ekrana i dokato liceto mu ne beshe stanalo obshto dostojanie - zapazena marka za iziskan probiven mlad chovek (kogoto zhenite iskaha za sin, sestrite za brat, a strogite bashti za godenik na dyshterite si), ne misleshe za nishto drugo, osven za zadachite si pred kamerata. Govoreshe sdyrzhanu i otchetlivo, bez da vizhda pred sebe si nishto drugo, osven sydyrzhanieto na svoeto izlozhenie. No sled vreme na Herceg zapochna da mu prechi tova, che postojanno trjabva da se obryshta kym televizionnata kamera, tova trioko-triobektivo chudovishte, na koeto kato okyrvavenoto oko na ciklopa Polifem sveti chervena lampa. Otnachalo nastojavashe pomoshtnik-rezhisjoryt da stoi do kamerata, dokato toj govori, opravdavajki se, che trjabva da govori na njakoe zhivo syshtestvo ot kryv i plyt, v chiito ochi shte mozhe da prochete syglasie ili otegchenie, no horata ot televizijata, koito zastavaha pred nego, za da mu napravjat тази услуга, otdavna bjaha pritrypnali kym lica i dumi i razsejano zjapaha iz studioto i toj byrzo gubeshe nuzhnata vryzka,

zabravjashe kym kogo se obryshta i kakvo da kazhe, kakva intonacija da izpolzva: ideite mu se prevryshtaha v prazno drynkane, koeto i toj samijat s otegchenie slushashe s polovin uho, sjakash slusha njakakyv skuchen orator, kojto se e obyrkal v monotonnata si rech.

Priiska mu se da nameri njakogo, kojto shte byde v systojanie da razpali ugasnalata mu intrigivashta zhar, njakogo, za kogoto shte ima njakakvo znachenie tova, koeto govori, nakraja, njakogo, kojto shte napravi vsichko, za da iztrygne, da izmykne vylnenieto, zasipano otdavna s pepelta na bezrazlichieto. Trite obektiva, koito izcykleno se vtrenchvaha v nego, ne predizvikvaha nishto drugo, osven zatypjavane. Ezhednevната televisionna kritika zabeljaza s pravo, che Herceg pochti se prozjava ot skuka, dokato govori za vylnuvashti neshta, koito sa mu se sluchili. V prodylzhitelnite psihologicheski pauzi, koito praveshe, criticite bjaha dori sklonni da vizhdad osobenija mu char! Razmisljashhe kogo da slozhi kraj kamerata, dokato razkazva i v ochite mu pak da se zapali ugasnalija bljasyk, kojto mu pomagashe da nadminava samija sebe si vsjaka sledvashta sedmica. Pyrvo si pomisli za njakolko momicheta, koito njakoga znacheha za nego mnogo - no sled kratka proverka - nito edno ot tjah ne se okaza podhodjashto! Prijatelite shtjaha da go gledat sys zloba, rodninite s nedoverie: ne vjarvaha v grazhdanskata ustojchivost na byrzija mu uspeh, v tehnite pogledi cheteshe, che mu predvizhdad losh kraj, kakyvto vprochem i zasluzhava i zadylzhitelnoto izrechenie-epilog, koeto go podludjvashe s prokobata si: "Znaehme si, che tova e samo vremenno! Kakvo drugo mozheshe da se ochakva ot nego?"

Naj-nakraja si nameri slushatel: ne beshe i zabeljazal, che veche njakolko meseca govori na momcheto ot plazha i tozi malchugan beshe v systojanie DEJSTVITELNO da go slusha,

dokato opisvashe dalechni gradove v plamyci i smeli myzhe i zheni v aziatskite revoljucii, opasni preminavanija prez reki, nebstyrgachi, chiito pokrivi se gubjat v oblacite, slushashe go s vyzhishtenie, dokato si bybri s naj-izvestnite lichnosti na svojata epoha, opitvajki se da razshiri obichajmata predstava za tjah i da gi razkrie v nova svetlina... Tova desetgodishno momche poglyshthashe vsjaka negova дума, kakto se slusha po-golemija brat, kogato se zavyrne u doma ot kazarmata ili fronta. Vizhdashe go vinagi pred sebe si, s karamel pod ezika, kak se namestva pod krakata na operatora i ochakva da pochne razkaza. "Gotov li ste?" - pitaha go rezhisjorite po visokogovoritelite. "Malkijat e gotov!" - otgovarjashe toj i premjatashe spokojno krak vyrhu krak.

Sega naj-posle go beshe otkril sled tolkova godini! Tova ne e veche samo sjanka na momcheto vyv vremeto, a zhiv desetgodishen hlapak, kojto dori mu kupi cigari i razdeli s nego skromnata si zakuska.